

Leto XVIII.

Štev. 32

Uredništvo in uprava se nahajata v Kranju štev. 173.
Telefon štev. 73.
Naročnina polletno 20 Din,
četrtletno 10 Din
Izhaja vsako soboto

Gorenjec

Dopise sprejema uredništvo do torka zvečer. Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Za odgovor priložite znamke
Svobodne ure uredništva ob ponedeljkih od 10. do 11. ure dopoldne.

Tednik za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Občinski davčni vijak

Že v zadnji številki Gorenjca smo na kratko poročali, da so gospodje, ki sedaj v kranjski občinski hiši vladajo, sklenili poostreno prakso za pobiranje trošarine, ki jo uradno imenujejo davščina na blagovni promet. Pred nekaj dnevi so se pojavili mestni stražniki na cestnih križiščih v Kranju ter ustavljali vsak voz, ga pregledovali ter zahtevali plačilo trošarine. Z začudenjem so ljudje spraševali, od kedar ima pravico občina pobirati trošarino, v kakšni izmeri. Nekateri prizadeti so se obrnili na občinske očete, tudi na take od večine, jih spraševali, kdaj so sklenili ta nov način pobiranja trošarine, pa niso dobili nobene točne pojasnila. Le to so nekateri zatrjevali, da se je nova praksa brez njihove vednosti upeljala. Iz tega sklepanja, da se je nov način obdavčenja ne le meščanov, ampak zlasti okoliškega kmeta, zopet enkrat izvršil tako, ali vsaj na podoben način, kakor so se n. pr. oddajala dela za napravo načrtov kopališča, ki vzbujajo še vedno veliko pozornost, ne samo v Kranju, ampak tudi drugod, zlasti v Ljubljani. Če je gospodom od občine všeč ta način občinskega gospodarstva, je nam tudi prav. Mi smatramo za svojo dolžnost, da naše čitatelje obveščamo o vseh občinskih ukrepih, osobito takih, ki se tičejo občinskih dajatev in da jih opozarjamo, na njihove pravice, in jih obvarujemo če mogoče v tej težki gospodarski krizi novih bremen.

Pobiranje trošarine takim občinam, kakor je kranjska, po **novem zakonu o občinah ni dovoljeno**. Ako bi se dovolilo tako pobiranje vsem občinam tudi selskim, med katere spada kranjska občina, utegnili bi to peljati do absurdnosti, kajti v vsaki občini bi se našli ljudje, kakor so v kranjski, in obdali bi se z zidom trošarine, ki bi jo tako visoko nastavili ali pa še višje, kakor so jo hoteli v Kranju, kar bi imelo za posledico, da bi v kratkem moral prenehati ves promet. Seveda bi tudi za državne davke ne preostalo ničesar, ker bi vse že trošarina pobrala.

Kranjska občina je že leta 1930 upeljala trošarino pod imenom davščine na blagovni promet, katere donos je bil izključno namenjen za gradbeni fond nove ljudske šole.

Ker se ni nihče pritožil, ker se je tudi po načinu pobiranja smatrala ta davščina bolj kot nekaj prostovoljni prispevek za novo šolo, jo je banska uprava potrdila. Od tedaj se je to trošarino pobiralo tako, da sta jo v veliki večini plačali dve tovarni, da se je pobirala od strank na pošti in železnici, sicer pa tako liberalno, da večina meščanstva o njeni eksistenci niti vedela ni, še veliko manj pa so vedeli o njenem obstoju okoličani. Celokupen donos je znašal letno okoli 100.000 Din.

Veljavnost te od banske uprave dovoljene trošarine pa je prenehala že 31. marca 1934. Od 1. aprila 1934 ni bila občina več upravičena pobirati, še veliko manj pa je upravičena sedanjo poostreno prakso v pobiranju upeljati. Vse, kar je občina od 1. aprila 1934 za trošarino pobrala, dolžna je strankam povrniti.

Kmalu po volitvah v občinski zastop pa so nekateri novi občinski možje začeli po mestu razlagati, da bodo našli nov vir dohodkov, katerega bo v glavnem plačala le ena tovarna, nadalje, da bo tako občina dobila kolosalna sredstva, s katerimi se bo dalo marsikaj napraviti.

Občudovali smo te velikopotezne obljube ter čakali na njih uresničenje. Bili smo pa ne malo razočarani, ko smo izvedeli za res čuden finančni načrt, da naj se poviša trošarina tako visoko, da bo donajala več kot en milijon dinarjev letno in to v času, ko je po zakonu že stara trošarina izgubila svojo veljavo. Ako finančniki pri občini zakonov ne poznajo, naj bi vprašali za svet kakega kmečkega župana in naj trošarino puste v miru in potem se jim ne bi zgodilo, da bi se prizadeti zanimali tudi za sedanjo trošarino, kar se je sedaj zgodilo in kar je imelo za posledico, da je velikopotezni finančni načrt opozoril bansko upravo, ki je nato z odlokom od 25. avgusta 1934 kranjsko občino poučila o pravem stanju in s tem je občina de facto tudi dosedanje trošarino izgubila. Občina je svoj sklep po zvišanju trošarine utemeljila s tem, da ima proračunski deficit, ki ga mora kriti in res izkazuje proračun deficit okoli 60.000 Din. Pri tem pa je pozabila občina opozoriti, da se je v Kranju davčni vijak v zadnjem letu zelo povečal, da bo vsled tega tudi občina prejela na svojih dokladah veliko višjo vsoto, kakor pa prejšnje leto in res se je že v prvem četrtletju pokazalo, da je občina ne teh višjih davkih prejela tako veliko, da je imela v prvem četrtletju celih 200.000 Din presežka.

Proti povišanju trošarine, ki je pri tem položaju, ko ima občina na direktnih dohodkih tako velik presežek, več kot nepotreben, je naravno, da so se prizadeti pritožili, kar je imelo za posledico ne le, da je povišek odbit, ampak tudi opozorilo banske uprave, da je občina že od 1. aprila t. l. staro trošarino neopravičeno pobirala in da so sedaj prizadeti upravičeni vse, kar so na račun trošarine ali kakor se uradno imenuje plačali, nazaj zahtevati.

Kakor sedaj slišimo, naši finančniki še nimajo dosti pouka.

Ker se sme po zakonu obremeniti le konsum v občini — pripovedujejo zopet, da bodo uporabo električnega toka obdavčili. Najnovejši genijalni predlog pa je, da naj se obdavčita premog in drva. Ker jih nočemo v naprej poučevati, jim zaenkrat povemo le to, da tudi iz tega ne bo nič.

Povečani „Gorenjec“. Ob priliki birme v Kranju in okolici bo izšla zelo povečana oblika »Gorenjca« in bo tudi naklada mnogo večja in zlejšana oblika. O tem obveščamo naše cenjene gg. dopisnike in oglaševalce, da porabijo to priliko v lastnem interesu in v interesu posameznih krajev.

Opozorilo uprave: g. Zupan Stanko ni pooblaščen kakorkoli zastopati »Gorenjca« ali Tiskovno društvo.

Resna beseda o kopališču in marsičem

(Nadaljevanje).

Zavedajte se, da ni nobena zasluga in tudi ne umetnost graditi in ustvarjati za tuje denarje. Nikomur se ne bodo za tako delo postavljali spomeniki ali vzdavale spominske plošče, kajti z javnim denarjem zidati in delati ni nobena umetnost in nobena žrtev, pač pa velik greh, če se s takimi deli povzroči na drugi strani škoda, ki jo morajo drugi plačevati. Vsako tekmovanje s takimi deli je čisto nepotrebno, da, celo opasno, in spada le v volivno dobo.

Pri mnogih mestih, nemških, francoskih in celo jugoslovanskih, smo videli, kam je vodil prevelik gospodarski optimizem in kam so vodile velike investicije, ki so se napravile na nepravilnih računih, temelječih na preoptimističnem presojanju gospodarskih prilik, ki so se kmalu obrnile v drugo smer.

Še eno okolnost je treba poudariti, preden se odloči kaka občina za najetje posojila za eno ali drugo javno napravo. Pred vojno, v stabilnih kreditnih razmerah so se najemala posojila, ki so jih plačevale bodoče generacije. Danes v teh desolantnih kreditnih razmerah je stvar posojila nekaj povsem drugega. Kdo ima pravico, vsaj moralno pravico, delati dolgov poznejšim generacijam, če so namenjeni za investicije, ki se same od sebe ne amortizirajo? Ni dober gospodar oni, ki zadolžuje posestvo zato, da si udobneje uredi svojo hišo, da bo sam udobneje stanoval, pri tem pa obremenil za užitek svoje komodnosti svojega naslednika. Če dela to iz lastnega prisluzenega ali prihranjenega denarja, je seveda za to popolnoma upravičen in nikomur odgovoren. Za vse obremenitve svojega posestva pa je moralno odgovoren svojim naslednikom. To načelo velja tudi za občino in vsako javno korporacijo. O tem ne more biti nobenega pomisleka, osobito ne v današnjih kreditnih razmerah. Če ni mogel za svoje investicije denarja prihraniti sam, s kako pravico in kako vestjo zahteva to od svojih naslednikov, ki bodo imeli morda lastne stokrat težje prilike, kakor jih je imel sam.

S tem smo obdelali nekaj glavnih vidikov, ki bi bili merodajni pri izvajanju gospodarskega načrta za mesto Kranj.

Če se bodo v kakor koli mestni očetje držali teh pravil, potem se nam in našim potomcem ni bati davčnih preobremenitev ali celo plačilne insolvence, potem bomo lahko mirno gospodarili ter si z leti ustvarili nekaj solidnega z dobro podlago in zanamci nam bodo za tako previdnost hvaležni. Kleli pa nas bodo, če bomo delali drugače, pa tudi če bodo zrl pred seboj ogromne prazne in deloma uporabljene stavbe, ki jim bodo povzročale same nepotrebne dajatve in ogrožale njih zasebno in občinsko gospodarstvo.

Karkoli delaš, delaj previdno in misli na konec, pravi latinski pregovor.

Bolestno pretirane načrte vrzite med staro šaro in bolj je, da o njih sploh ne govorite. Vedno se najde dovolj lahkovernih ljudi, ki si obetajo gradove na račun drugih in se ne zavedajo, da bodo vse eventualno realizirane take odpovedi morali v eni ali drugi obliki sami plačevati.

Vse obljubovalce za časa volitev pa zavrnite z vprašanjem, koliko se obvežejo doprinesiti iz lastnih sredstev in koliko rizika prevzamejo, če bo stvar slabo izpadla. Videli boste, da bo takoj konec njihovih obljub in konec velikopoteznih investicijskih programov, ki so kvečjemu primerni za oštarijske razgovore.

Naj ne mislita delavec in uradnik, da jima bosta trgovci in obrtniki plačevala eno ali drugo ugodnost in udobnost — sama bosta v družbi trgovca in obrtnika morala plačevati vse, kar se bo storilo in izvršilo od takih programov. Najceneje bosta odrezala pri izvedbi takih programov, če bo občinsko gospodarstvo previdno; drago pa bosta plačala take načrte pri neprevidnem in površnem občinskem gospodarstvu.

Naj bi si vsi, ki imajo o tem odločati, dobro vtisnili resnico teh izjav in v um in srce, posebno pa vsi davkoplačevalci, kadar koprne po prenatrjeni modernizaciji kraja, v katerem živijo. Samo s treznim, solidnim ter do skrajnosti varčnim gospodarstvom se ustvarjajo boljši življenjski pogoji in to zelo počasi. Vsaka pretirana stvar in načrt pa se prej ali slej poruši in pokopljeta pod seboj svoje idejne očete.

Glede na tukajšnjo industrijo in nje odnose do občinskih doklad nam je spregovoriti še daljšo besedo osobito z vidika napačnega pojmovanja razmer, kajti obdavčba industrije tvori enega glavnih stebrov večje gospodarske koncepcije. O tem bomo govorili v prihodnjem, preden pričnemo obravnavati posamezna konkretna vprašanja nameranih investicij za kopališče, šolo itd.

Trgovstvo za stanovsko državo

Trgovci so pred kratkim zborovali v Konjicah. Sklenili so mnogo resolucij, ki jasno povedo, kaj naši trgovci mislijo o naših današnjih razmerah in povedo tudi, da trgovski stan ne bo več slepo drl za dosedanjimi političnimi voditelji, ki so trgovstvo zelo oškodovali.

Nekatere njihove resolucije:

Zahtevamo, da se omogoči gospodarstvu na osnovi svobodne gospodarske diskusije zdravo in temeljito razpravljanje o vseh važnih vprašanjih in problemih.

Bodoča gospodarska politika naj temelji na načelu objektivnega in pravičnega zastopanja in pospeševanja blagostanja vseh delovnih stanov, na poštenih in pravičnih porazdelitvah dobrin in bremen.

Trgovstvo ugotavlja, da je nujno potrebna reforma gospodarske politike, ki naj se izvede tako, da bodo zastopani v narodnem predstavništvu vsi delovni stanovi po svojih stanovskih organizacijah; a predhodno naj se upostavi gospodarski svet, katerega člane odposiljejo svobodno izvoljene uprave gospodarskih korporacij.

Trgovstvo zahteva, da se za aktivne člane, a po kmečki zaščiti in nelikvidnih denarnih zavodih v plačilne težkoče zašle trgovce izda uredba o ureditvi.

T E D E N S K E N O V I C E

Kranj

Delovanje protituberkuloznega dispanzerja v Kranju. S človekoljubnim namenom, da se v Kranju in okolici prične sistematično voditi borba proti jetiki, se je osnoval protituberkulozni dispanzer, ki ga vodi g. šef zdravnik dr. Robert Neubauer iz Golnika in sicer se vršijo preiskave vsak ponedeljek in četrtek od 16. ure dalje. — Dispanzer je pričel delovati 15. 6. 1934, ter je bilo skupno preiskanih do 31. 7. 1934 193 oseb. Z odprto tuberkulozo se je javilo 20 oseb, z zaprtjo 15 in 3 slučaji kostne tuberkuloze. — Rentgenoloških pregledov 101, preiskava izmečkov 5, pneumotoraks prejema 15 bolnikov. — V kolikor se je zamoglo obiskati bolnike na domu, se je ugotovilo, da vladajo po večini pri teh bolnikih silno slabe socialne razmere. V slabih stanovanjih leže bolniki skupno z ostalimi svojci brez prave preskrbe, zato je jasno, da se tuberkuloza širi, zlasti v okolici. — V tej borbi je nujna potreba, da sodelujejo vsi merodajni činitelji in ostalo prebivalstvo, ker le na ta način bo mogoče zaježiti ta mrtvaški val. — Vsa zahvala gre tistim, ki so do sedaj pokazali veliko razumevanja, da so materijelno podprli akcijo za ustanovitev dispanzerja. Težko odgovornost napram prebivalstvu zlasti napram delavstvu, pa prevzamejo nase tisti, ki kljub vsem prošnjam te akcije materijelno podprejo nočejo. — V krakem bo na razpolago tudi moderen rentgen aparat, ki ga bo nabavil OUZD v Ljubljani. — Prosimo prebivalstvo Kranja in okolice, da v čim večjem številu pristopa h krajevni protituberkulozni

ligi v Kranju, ki je pokrenila to akcijo za ustanovitev dispanzerja.

Nagradna strelska tekma. Skrajno neugodno vreme je preprečilo dne 2. t. m. napovedano nagradno strel. tekmo kranjske strelske družine. Tekma se sedaj vrši na praznik, v soboto 8. t. m., v slučaju slabega vremena pa prihodnji dan, v nedeljo 9. t. m. 40 lepih nagrad, ki si jih bodo priborili najboljši strelci, so razstavljene v izložbenem oknu v mestni hiši.

Pouk v glasbi. Absolventinja prškega konservatorija in pedagoške šole gđc. Ravnik Minka bo tudi letos poučevala po zmerni ceni klavir, gosli in citre. Pouk se vrši točno in po moderni metodi.

Velik prijatelj cerkvenih nabiralnikov se je zopet pojavil v Rožnovenski cerkvi v noči od torka na sredo in odprl s pomočjo železne sponke, ki jih rabijo tesarji pri vezanju tramovja, dva nabiralnika ter ju izpraznil in nato odprl okno, ki ima železno mrežo ter ušel roki pravice. Koliko je odnesel, se ne da dognati. Mislimo pa, da je to že izvežbana moč, kajti bilo je že parkrat vlomljeno v te nabiralnike. Sledu za tatom ni nobenega. Skoro gotovo se je dal v torek zvečer v cerkev zakleniti in je v noči nemoteno kradel.

Prenovitev župne cerkve v Kranju gre h koncu. Naša župna cerkev se je sedaj pokazala v vsej svoji pristni lepoti. Delo je v vsakem oziru posrečeno. V ponedeljek in torek, dne 27. in 28. avgusta je bil postavljen novi oltar, oziroma novi oltarni nastavek. Strokovno kritiko o njem bodo pač poklicani strokovnjaki objavili, mi le konstatiramo

dejstvo, da vse delo splošno ugaja, še več, da so ljudje naravnost navdušeni nad lepoto novega oltarja v Kranju. Nepristano prihajajo v cerkev in občudujejo to krasoto. Dasi je bilo prej mnogo predsodkov proti načrtu, so sedaj vsi ugovori utihnili, ko vsak gleda pred seboj resnično lepoto. Oltar je napravljen v čisto modernem slogu, v originalnem načinu, da ni nikjer drugod podobnega oltarja, pa se vendar krasno prilega gotški obliki prezbiterija. Res, ta oltar je ustvarjen za tak prezbiterij. Ta umerjena, veličastna arhitektura prezbiterija je kakor lep okvir k središču, ki ga tvori oltar. Nad vse lepo je v cerkvi zvečer, ko gori le svetilka v reflektorju nad tabernakljem in se vidi le križ na rdečem ozadju in okrog konture svetniških kipov, ki vsi vabijo: „Pridite, molimo...“ Župna cerkev v Kranju bo po novem res krasno umetniško delo, bo pa tudi hiša božja, kjer se bo lahko molilo.

Komisionelni ogled, ki ga je določila banska uprava radi nagnjenih sten v cerkveni ladji, se je izvršil 5. septembra in je ugotovil, da so za cerkev potrebni oporniki na zunanji strani cerkvene ladje.

Gospodinja se večkrat sramuje, ko vidi, kako črna je voda, ki je v njej oprala perilo, mesto da bi bila vesela. Saj je temna voda samo dokaz, kako temeljito je očistilo perilo **Zlatorog-ovomilo**. Obilna, gosta in nežno bela pena, ki jo daje **Zlatorog-ovo milo**, prehaja namreč pri pranju skozi tkanino in ji vzame vso nesnago. — Zato je pravilen ljudski glas, ki veli: „Le **Zlatorog milo** da belo perilo!“ To milo je res dobro in domače.

Za birmo FOTOAPARATI drog. B. Šinkovec, Kranj

OPOZORILO. Založba „Vodnika“ v Kranju 173, opozarja cen. interese, da g. Stanko Zupan iz Kranja ni pooblaščen inkasirati in izdajati račune za oglase na račun založbe „Vodnika“ ter je treba vsak ponovni primer takoj javiti na založbo, ali pa na Orožniško postajo v Kranju.

Obenem tudi izjavljamo, da založba „Vodnika“ v Kranju ne bo izdala nobenega Adresarja za Gorenjsko.

Tombola in birma. Na dan sv. birme 16. sept. popoldan priredi tukajšna Gasilska četa svojo veliko tombolo. Kakor je znano, se isti dan popoldan blagoslovi križev pot, obred blagoslavljanja križevega pota pa je zelo dolg, gotovo ne bo končan pred začetkom tombole, ki se prične že ob 4. uri pop. Pa tudi drugače ni primerno da se isti dan, ko je v župniji birma, vrši tako pompozna tombola na Glavnem trgu skoro tik pred župno cerkvijo. Na trgu bo pri tem velik dirindaj, med to množico se bodo morali mali birmanci prerivati proti cerkvi. Med meščanstvom je splošna nevolja, da se vrši tombola isti dan kot birma. Kakor smo slišali v oznanilu v nedeljo, je župni urad prosil gasilce, da bi predstavili tombolo, pa prošnje niso upoštevali. Bojimo se, da bo radi tega trpela tombola bolj kot birma, ker se med meščanstvom širijo zelo neprijazne govornice proti tomboli na dan birme.

Zdaj za birmo se pripravlja res prav pridno se uči Botrica ji pa obljublja da tort Mohorjevih dobi!

Maks Fock, petdesetletnik

Petdesetletnik g. Maks Fock je najizrazitejši zastopnik kranjskega meščanstva kot potomec ene najstarejših kranjskih rodbin. Njegova tovarna mila, ki je gotovo najstarejša v Jugoslaviji, je že v letu 1669 dokumentarno dokazana in je bila tega leta jubilarova rojstna hiša in domačija že v rokah njegovih prednikov.

Vsi jubilarovski predniki so se v Kranju udeleževali v javnem življenju in zavzemali vsa odlična mesta, ki so jih jim mogli dati someščani. Bili so med njimi mestni sodniki, občinski poglavarji, občinski svetovalci in odborniki. Tudi Makso Fock je bil že kot 25 letnik izvoljen v občinski odbor kot zastopnik kranjske občine, v katerem je še danes.

Kot oficir bosanskega polka je pretrpel celo vojno dobo kot politični osumljenec in denunciran od svojih sorojakov vsa dolga 4 leta mnogo hudega. Po končani vojski je prevzel očetovo tovarno in posestva in je danes brez dvoma eden izmed najboljše situiranih kranjskih podjetnikov.

Fock je zidal tudi prosvetne ustanove, ki pa žal danes v rokah drugih služijo drugačnim ciljem, kot je bil njihov prvotni namen. V tej zvezi je svoje delo zaključil z odkritjem spomenika kralja Petra s sijajnim govorom pred Kraljem in Kraljico.

Celih 13 let je bil predsednik Čitalnice — zato so ga nasledniki pozabili lansko leto, ko so obhajali jubilej. — Ena najbolj zaslužnih njegovih del je gospodarska rešitev Kranjske mestne

hranilnice, katere vodstvo je leta 1927 po polomu Slavenske banke v najtežavnejšem položaju prevzel, ter jo tekom sedmih let spravil na tako zavidljivo višino, na kakršni ni bila nikoli preje. Četudi je bil Makso Fock celo življenje velik nacionalist in preganjan radi svojega nacionalizma v onih časih, ko so drugi varno vedrili pod okriljem raznih Wehrschildov, so ga ravno taki „patent-patriotje“ pri zadnjih občinskih volitvah proglasili za premalo nacionalega ter ga dolžili, da je glavni krivec treh sramot, ki jih je preskrbel mestni občini — in sicer, da je plačala vse dolgove, da ni napravila nobenega dolga ter da ima še znosne davščine. Ogromna večina pridobitnih in neodvisnih meščanov je pri volitvah pokazala, da ravno tako delo ceni. Kako sodijo jubilaranta njegovi osebni in politični nasprotniki pa kaže oni zapisnik seje občinskega zastopa kranjskega, v katerem stoji zapisano, da mu je dal gospod Mavrilič Mayr sledeče spričevalo: „Gospod Makso Fock, menda predsednik Gospodarskega društva, 10 kratni hišni posestnik, industrijalec, vsej javnosti znan po milijonskih naložbah v raznih denarnih zavodih, brez dvoma najbogatejši kranjčan in katerega gospod dr. Sabothy ob vsaki priliki imenuje najboljšega gospodarja“. Zato pa ima jubilarant tako rad „naprednjake“. Jubilarntu izrekamo tudi mi najboljše čestitke in mu kličemo na mnoga leta, čeprav slavljenču morda ne bo prav, če povemo, da je videl Abrahama.

Enkrat za vselej velja, da se s Kathreiner Kneippovo sladno kavo uporablja samo pravi „Franck“, ker se ta dva najbolj dopolnjujeta.

Britof pri Kranju

V nedeljo smo bili deležni prav lepe slovesnosti. Imeli smo namreč blagoslov novega mrliškega zvona. Dosedanji je bil vlit leta 1484, torej je star celih 450 let. Ker so ga uporabljali tu in tam tudi za četrti zvon pri pritrkavanju, ni zdržal premočnih udarcev. Zato je bilo treba novega. — Zvonček so Britofljani postavili pred mašo, katero so ta dan imeli radi „semnja“. Obdali so ga prav lepo z mlajčki, venci in rožami. Popoldne k blagoslovu se je zbrala seveda vsa britofska soseska, pridružilo pa se je tudi veliko drugih. Krasnim molitvam v slovenskem jeziku so vsi napeto sledili. Po blagoslovu so zvonček takoj dvignili v zvonik z vprašanjem, komu bo najprej zapel. Nato smo v cerkvi zapeli litanije Matere božje. Ob tej priliki smo se spet prepričali, kako veličastno je, če pojejo vsi navzoči brez izjeme.

So. Jošt

Romarski shod v počeščenje žalostne Matere božje bo pri Sv. Joštu v nedeljo, dne 16. septembra. Služba božja bo ob 6. in 9. uri. Ta dan se sprejemajo tudi novi udje v bratovščino Žalostne Matere božje.

Birmovanje in kanonična vizitacija bo pri Sv. Joštu v torek, dne 18. IX.

Najlepši in najtrajnejši

spomin na birmo je lepa slika, ki Vam jo napravi fotoatelj JANKO KRAMAR v Kranju na Glavnem trgu (v hiši trgovine Sajovlec)

Šmartin pri Kranju

Delavski sestanek bo na mali šmaren ob 10 dopoldne v Šmartinskem domu, Vabljeni vsi delavci in delavke! J. S. Z.

Kokra

Nesreča. Ponesrečila se je Jurjeva natakarka Malka Hariš. V ponedeljek dopoldne so jo odpeljali v bolnico. Podrl jo je namreč konj in ji zlomil levo nogo.

Cerklje

Sadjarska razstava. Mlada sadjarska in vrtnarska podružnica priredi v dneh 8. in 9. septembra — na mali šmaren in nedeljo po šmarnu — sadjarsko razstavo v veliki dvorani Ljudskega doma. Razstavili in pokazali bomo vse, kar v našem lepem kotu Gorenjske dobrega zraste. Na mali šmaren zjutraj ob 8 bo v razstavnici dvorani tudi strokovno predavanje; predaval nam bo strokovnjak iz Kranja o umnem in dobičkanem sadjerejstvu. Vabljeni ste vsi, ki hočete imeti dvojni užitek: prvega od razstave, drugega pa od lepega gorenjskega kota.

Jubilej. 9. septembra bo dopolnil g. Matevž Kern 80 let starosti. Iz Brega pri Komendi se je preselil pred 50 leti v Cerklje in sedaj je Kernova hiša s trgovino in gostilno znana daleč okrog. Bog mu podeli obhajati še 90 letnico!

Kopališki vestnik. Nastopili so mrzli jesenski dnevi. Kopališka sezona je pri kraju. Letoviščarji so odšli. Namesto modernega kopališča se dvigata na kopališkem svetu v sinje nebo (ali pa tudi v oblačno) le dva kupa peska, ki budita upanje, da se bo kopališče morda kdaj v megleni bodočnosti zgradilo. Tako je v Cerkljah za letos vsaj gradbena podjetnost — javna in zasebna — padla v vodo, če ne omenjamo, da si je g. šolski upravitelj povečal planinsko kočjo pod Krvavcem, iz katere so bile v začetku počitnic ukradene lovske puške in nekaj druge opreme. K sreči je bilo vse dobro zavarovano.

Predoslje

Delavski sestanek. Predzadnjo nedeljo je sklicala Jugosl. strokovna zveza pri nas delavski sestanek. Udeležilo se ga je veliko delavstva, med njimi tudi precej marksistov. Prvi govornik je lepo podal položaj delavstva v kranjski okolici. Drugi nas je seznanil z delavskimi organizacijami in jasno podal načela ene in druge. Nato se je oglašil k besedi zastopnik marksistov. Ta mož je kar v prvih stavkih pokazal, da zelo slabo pozna delavsko gibanje na Slovenskem, da tudi načelno ni na jasnem (morda pa o načelnem stališču marksizma le ni maral jasno govoriti?). Mi svetujemo temu možu in obenem drugim „sodrugom in sodružicam“, naj si preskrbe vse številke letošnjega Domoljuba in začnejo proučevati spis „Rdeča nevarnost“, ki opisuje jasno in resnično marksizem, da se tako vsaj v glavnem spoznajo z načeli, razvojem in uspehi delavskega gibanja po Marksovih načelih.

Grde navade. Grda in nad vse graje vredna razvada se je razpasla pri nas. Fantje in celo možje postopajo ob nedeljah med službo božjo pred cerkvi-

jo. Njihovo glasno govorjenje in smejanje moti verne ljudi v cerkvi. Bog daj, da bi jih kmalu srečala pamet.

Sušani so se dobro preskrbeli za žeganje, tako da je dvema fantoma iz sosedne vasi zadišalo po krotih in sta prišla na Suho vsa v „ročcah“, ki sta jih pri nas posajala.

Naš g. novomašnik Anton Orehar se je prejšnji četrtek poslovil od nas ter odšel na kaplansko službo v Mengeš.

Obletnica. V nedeljo je minulo leto dni, odkar se je pri nas vršil Evharistični kongres za kranjsko dekanijo — in na katerem je bilo okrog 10.000 ljudi, ki so obljubili zvestobo do Evharističnega Jezusa.

Križe

Tiskarski škrat. Pokojni Zaletel iz Retenj ni zapustil bratrance na Loki pri Kočevju, ampak na Loki pri Kovorju. V Kočevje naj gre tiskarski škrat.

Nabori. Dne 28. VIII. so imeli križki naborniki svoj dan. Vedli so se dostojno. Le tako naprej ob vsaki drugi priliki. — Drugačnja pa je žal zadeva s posameznimi kovorskimi naborniki, ki so očitno smatrali za potrebno priti na križko stran razkazovat svoje »junaštvo«. Tem pa svetujemo nabavo knjige o lepem vedenju za denar, ki ga sicer potrošijo za preobilno pijačo. — Sicer pa vsem vinskim bratcem svetujemo: več srčne kulture.

Tržič

Žalostni sadovi stanovanjske socialne politike tržiške občinske uprave so se pokazali pretekli teden. V občinski hiši na Poti na Pilarno se je dogodil ogaben primer moralne propalosti. Koncem oktobra preteklega leta je odredilo mestno županstvo, da sta morali dve družini stanovati skupaj v enem stanovanju, katero obstoji iz ene sobe in kuhinje, ki bi mali družini le za silo zadostovalo. Kako izgleda to v moralnem oziru si lahko vsak misli, če upošteva, da imata družini po več otrok. Ako bi bila ta odredba županstva le za par dni, bi še bilo upravičljivo. Ker pa se je to pustilo toliko časa, je vse graje vredno. Sad tega je bil, da je mladoletno dekle moralo v bolnico, nasilnik pa v zapor. S tem je življenje tega 13 letnega dekleta takorekoč uničeno. Merodajni faktorji zavedajte se svoje odgovornosti, katero nosite za take in podobne slučaje, kakor za javno moralo sploh.

Prodajalna usnja. Pri zadrugi čevljarских mojstrov se je pričelo razmotrati o potrebi lastne prodajalne usnje, da bi se posameznim čevljarским mojstrom omogočil na ta način čim cenejši nakup in bi tako postali naši čevljarji bolj konkurenčni. Seveda bo treba dobiti v prvi vrsti sposobne poslovne moči in pa mnogo smisla za požrtvovalnost brez vsake sebičnosti. Želimo dosti uspeha!

Salezijanci so se poslovili od svojega letovišča, katerega imajo nad Brezjami ali pravzaprav nad Lešami. Ob tej priliki so priredili malo, pobožno slovesnost z govorom in petimi litanijami, poleg pa tudi nekaj zabavnega, kakor pevski koncert in par šaljev kupletov. Povabili so okoličane t. j. svoje sotrudnike in prijatelje, katerih pa je prišlo jako veliko iz vse okolice. Celo Tržič, ki je eno uro oddaljen, je bil jako dobro zastopan. To se vidi, kako hitro so si Don Boskovi bratje pridobili v tem kratkem času simpatije okoliških prebivalcev.

Smrt. V ljubljanski bolnici je v ponedeljek dne 3. sept. umrla Kunaver Marija. Bila je delavka v tukajšnji predilnici. Bila je dobra žena in vedno katoliškega prepričanja. Izhajala je iz do-

bre katoliške družine. Tudi njeni bratje se dobro udeležujejo v katoliških vrstah. Vsem njenim sorodnikom iskreno sožalje.

Nesreča. V Lomu se je ponesrečil Jabornik Anton. V gozdu pri posekavanju lesa ga je pritisknila smreka. Po kratkih mukah je izdihnil. Pokopali so ga v Lomu dne 3. sept. Rojen je bil v Tržiču in potomec nekdanje slavne tržiške družine von Jaborneg. Njegov stari oče je bil lastnik nekdanjih fužin na Balos-u, kjer ima danes predilnica skladišče za bombaž in stanovanjske hiše.

Zalog pri Cerkljah

500 letnico našega zvona smo proslavili v nedeljo 26. avgusta. Znameniti jubilar, o katerem sedaj govori in piše vsa Slovenija, je bil dobro proslavljen. Okrog cerkve vse v mlajih, zastavah, napisih; cerkev okrašena, da malo-kdaj tako, stolp pa in slavoiook pred cerkvijo sta na daleč vidno zaznamovala pomen slavlja: številka 500 je zavzemala celo lino, zvon na slavaloku je simboliziral slavljenca. Bog ve, če je kdaj slavljenec toliko pel, kot ta slavnostni dan: njegov čisti glas je zvenel skoraj ves dan. Obiskovalci se niso mogli premagati, da bi zvona sami ne preizkusili.

Slavljenec je bil dobro obiskan. Tam od Kranja in izpod drugih zvonov so bili njegovi častivci.

Slovesnost je imela popoldne še prav posebno obeležje. Na prostem pred cerkvijo smo videli igro o izgubljenem sinu. Igra sama, narodne noše, godba — sploh cel nastop nam je ugajal in še nebo nam je bilo naklonjeno. Saj smo videli, da doli v Posavju in proti gorovju za Kranjem dežuje, pri nas pa smo se pri igri in po njej dobro imeli in se nam ta dan ni mudilo domov, čeprav je dež iz daljave grozil. Dobro si bomo zapomnili ta dan in prepričani smo, da bo način našega igranja na prostem kmalu našel obilo posnemalcev tudi drugod.

Zalog se je ta dan res postavil. Dokazal je sam, dokazala je pa tudi okolica, da se slej ko prej zbiramo okrog cerkve in da je ta naše središče. Naš zvon pa je 500 let star, ker so ga naši rodovi varovali, naš zvon bo pa, upajmo, še dolgo uspešno vabil v cerkev in v nebo rodove, ki jih bo objemal njegov zvok. Učil nas bo o minljivosti slabega, posvetnega, svaril nas bo pred vihrami narave in zlobe ljudi, kazal bo na prednike, ki so v delu in molitvi trpeli in zmagovali, prerok in vodnik pa je naš, da bodo tudi sedanji življenjski viharji minili. Zvon pa bo tudi naše izgubljene sinove opomnil, da je njegov glas le tedaj res lep, kadar pridejo v očetovo hišo spokornjeni izgubljeni sinovi slovenskega rodu. Tudi mi bomo tedaj praznovali gostijo, katere je naše ljudstvo vredno, ker si je to zaslužilo v večnih borbah za svobodo. Zvon nas pa tudi spominja, da niti izgubljeni sinovi rodu izpod Krvavca niso zapeljali na kriva pota. Ta rod je na dan slavlja dokazal, da se bo še oklepal zvona, da pa je pripravljen odpustiti tudi zaslepljenim in zato izgubljenim sinovom. Stovenski očetje pa bodo znali pod takim zvonom združiti brate v slovenski bratovski objem. Leta 1934 v smislu napisa na zvonu tudi mi prosimo: Daj, Gospod, da se duše Slovencev izpod tega in drugih zvonov ne pogube in odvrni od nas po rešilnem angelu šibo grozot. Amen.

Za šolo:

Nahrbtniki Din 13, 15
Aktovke Din 39, 49

Svinčniki, mape, pušce, barvice, zvezki, te-
lovadni čevlji itd.

Ivan Savnik
Kranj

Škofja Loka

Tabor fantovskih Marijinih družb dne 2. t. m. na Hribcu je kljub dežju lepo uspel. Udeležilo se ga je nad 200 fantov.

Streho zvonika župne cerkve v Škofji Loki barva s sivo, skoraj belo barvo kleparski mojster domačin g. Janko Lukanc. Mnenje meščanov pa je, da bi bila temno rdeča barva bolj prikladna sliki Škofje Loke.

Na našem pokopališču bi prosili, da bi se pota očistila in posula, spomeniki uravnali itd. Svetovali bi, da naj se imenuje poseben pokopališki odbor, ki naj bi poskrbel tudi za dohodke, s katerimi naj bi se počivališče naših dragih lepo in dostojno uredilo in vzdrževalo.

Obrtna zadruga v Škofji Loki prireja ogled raznih podjetij. Čevljarji smo ogledali delavnico čevljarškega mojstra v Spodnjih Dupljah ter tovarni »Peko« in »Runo« v Tržiču, kovinarji pa Žeb-ljarsko zadrugo v Kropi, tovarno verig v Lescah, elektrarno na Završnici ter tovarne K. I. D. na Jesenicah in Javorniku. Vsi udeleženci so vse te velike naprave ogledovali z največjim zanimanjem in so polni hvaležnosti tako zadrugnemu odboru kakor tudi vodstvom teh podjetij. O delo zadruge bomo še poročali, ker se je začela nekam živahno udeleževati; sodimo, da je v ozadju dobra, delovna roka.

S. K. Sora Škofja Loka, ki še niti eno leto ne obstoja, se prav resno pripravlja na pokalno tekmo, ki se vrši v nedeljo 9. t. m. s S. K. Korotan v Kranju. Želimo jim vso srečo.

Vincencijevo konferenco so te dni ustanovili in nabirajo člane. Priporočamo.

Dobri starši

trpijo ob misli na trenutek, ko bodo njih otroci na tem, da si zgradija lastno ognjišče. Vprašanje primerne dote mora za nje biti osrednje vprašanje.

„KARITAS“

poslej ne zavaruje le za slučaj smrti, temveč Vam omogoči, da z nizkimi mesečnimi prispevki oskrbite svojim otrokom primerno doto.

Strah pred starostjo

je prazen za onega, ki je v letih zdravja in življenjskih moči mislil na njo.

„KARITAS“

je uvedla nov način zavarovanja za starostno oskrbo. Dokler si mlad, zdrav in zaslužka zmožen, zaupaj mesečno zavarovanju »Karitas« malenkost, da si za stara leta zbereš kapital. Obrnite se neposredno na »Karitas« v Ljubljani, palača Vzajemne zavarovalnice, Masarykova cesta 12, ali pa na potnika in krajevne zastopnike.

CVIČEK originalni dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica štev. 11.

Podaljšaj

si življenje!

Življenje moremo podaljšati, bolezni preprečiti, bolezni ozdraviti, slabosti ojačiti, nestalne moremo učvrstiti in nesrečne osrečiti!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljenost živcev, potrnost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja, in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo še more vsakdo ki jo zahteva, dobiti takoj in

povsem brezplačno!

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mislice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslavljenost spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih boleznih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

Ernst Pasternack, Berlin SO
Michaelkirchplatz 13. Abt. 91

Za birmo:

Blago za obleke, svilo, bele nogavice in rokavice, pajčolane, venčke in šopke, rožne vence, molitvenike, bele otroške torbice, trakove, žepne robce, kravate za birmance, čevlje itd. Vam nudi najceneje
IVAN SAVNIK
KRANJ

GOSPODARSTVO

Licitacija solnih založišč. Založišča soli za ljudsko in živalsko hrano se oddajajo za petletno dobo v zakup na ta način, da se vrši dne 4. oktobra 1934 v Beogradu javna pismena licitacija za celotni prodajni rajon I, ki obsega vso banovino. Potrošnja te soli znaša v tej banovini okoli 11.317.000 kg. Kavgija 339.510 Din. Tiskani pogoji se morejo dobiti pri tobačni tovarni v Ljubljani, ki se ji mora v to svrhu poslati kolek za 20 Din in poštne znamke za 6'50 Din.

Žitni trg: Izvoz pšenice se je že pričel. Danes notira pšenica Din 160 — za 100 kg.

Banaška moka notira od Din 255 — do Din 265 — za 100 kg, vse franko slovenske postaje.

Fižol: Za mandalona in ribničana se plačuje producentom po kakovosti od Din 2 — do Din 2. 10 za 1 kg. Povpraševanje je zelo živahno, zlasti iz Italije in Holandije in sploh iz prekomorskih držav.

• MALI OGLASI •

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 50 par. Najmanjši znesek je 6 D.

Otomane, divane, modroce in vsa v stroko spadajoča dela Vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc** tapetnik, v hiši g. F. Azmana.

Učenko z dežele sprejem v trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Strniša trgovina čevljev, Kranj.

Nagrobne okvirje, cementne ograje, cementne strešnike, mejnike itd. izdeluje **Janez Razpet**, Bistrica 22, p. Podbrezje. Postrežba točna in solidna. Cene nizke.

Sadno drevje, jabolka, hruške, črnenje visoko debeljate iz sadnega izbora, nudi večjo množino za jesensko saditev Hafner Kocijan, Dolfarje 8. p. Škofja Loka. Cene nizke.

Travnik v bližini Kranja naprodaj. Naslov v upravi lista.

Krušno peč popolnoma novo prodaja po nizki ceni Jože Štibelj, Globoko št. 8. p. Radovljica.

Oddajo se tri zračna stanovanja, eno dvosobno in dve enosobni. Vpraša se Struževo št. 29.

Čas je, da si ogledate **birmanska darila** ter se prepričate o ceni in kvaliteti.

BOTRI!

BOTRI!

Priporoča se novo urejena prva zlatarska delavnica na Gorenjskem

B. RANGUS, Kranj (poleg hotela »Stara pošta«).

Albin Jazbec
Kranj

Vam nudi obleke za šolarje po Din **95-**

Najcenejši nakup izgotovljenih oblek

Za birmance lepa izbira in nizke cene.

Prepričajte se! —

Najprimernejša darila za birmance po zelo nizkih cenah kakor ure, verižice, uhane, zapestnice itd. dobite pri urarju

Ivanu Vidmaru

Kranj, Glavni trg (nasproti rotovžu)

Popravila ur, zlatnine, srebrnine in optike točno in solidno. Kupujem staro zlato in srebro po najvišjih dnevnih cenah.

Botri! Botrice!

Najelegantnejše čevlje za vas in za vaše birmance dobite najceneje le pri tvrdki

Fr. Strniša, Kranj

Preden se odločite za nakup, pridite in prepričajte se o ceni in kvaliteti!

Kauh zofe, spalne divane, otomane, modroce ter splošno tapetniško pohištvo od preproste do najmodernejše oblike

nabavite najceneje in solidno, ako naročite pri tapetniku

BERNARD MAKŠ

specijalna delavnica tapetniških izdelkov
KRANJ, STARA POŠTA 2

Krasna birmanska darila

zlatnino in srebrnino nudi po najnižjih cenah

Rudolf Rus, urar, Kranj

Gorenjske mlekarske zadruge

(Skupni obrat) v **Naklem**

Nudimo cenj. občinstvu mleko in vse mlečne izdelke:

čajno maslo »deteljica«
sirotkino maslo
skuto za štruklje

Sire: Ementalec, eidamer, trapist, imperjal, liptaver, romadur, dessert.

Vse dobite v naših poslovalnicah v Kranju, Tržiču, Jesenicah. Prepričajte se o dobri kvaliteti in nizkih cenah!

Usnjarska in čevljarska zadruga

Runo'

r. 3. 30. 3. v Tržiču

priporoča sledeče lastne in zato najcenejše izdelke:

ovčine v raznih barvah,
kozine za pletene sandale
usnje za površnike,
boks, ševro, juhtovino,
galanterijsko usnje itd.
Obiščite nas!

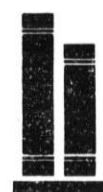
Za birmo

dobite najfinejše sveže pecivo, torte, dezerte, prvovrstni sladoled ter raznovrstne bonbone lastnega izdelka v slaščičarni

Mohor, Kranj 188

Knjigarna „Ilirija“

Kranj, Glavni trg

se priporoča za nakup
šolskih knjig
in drugih potrebščin.

Nizke cene!
Solidna postrežba!

Za šolo in za birmo

kakor tudi za vse druge prilike imamo v zalogi vse vrste čevljev v veliki izbiri od najcenejših do najfinejših. Preden se odločite za nakup, si oglejte čevlje v naši izlozbi in trgovini. Kupujte Jadran čevlje, ki so domačega izdelka! Priporoča se cenj. občinstvu trgovina

JADRAN - KRANJ

Za jesen in zimo

smo Vam pripravili blaga za

500 različnih moških oblek

katerega Vam zaradi ugodnega nakupa nudimo po reklamnih cenah:

Polvolneni kamgarni za moške obleke. m samo Din **55.**

Moderni vzorčasti kamgarni m Din **90, 100, 115, 125.**

Čisto volneni kamgarni, težka kvaliteta Din **140, 150, 160, 170**

Originalni angleški kamgarni m Din **220, 250, 310.**

Čisto volneni štofi za moške sportne obleke Din **100, 110, 125**

Polvolneni štofi za moške sportne obleke in hlače Din **48, 66**

Blago za fantovske obleke (šolarje) Din **26, 29, 33, 38**

Ševjoti za črne in modre moške obleke Din **55, 75**

Kamgarni za črne in modre moške obleke Din **85, 100, 125, 150**

Originalni angleški kamgarni m Din **180—230**

Modro sukno za železničarske obleke m Din **63, 75, 88, 110**

Dubli za moške zimske suknje m Din **66, 75, 115, 125, 150**

Angleški štof za zimske sportne suknjiče m Din **175**

Palmerston za moške črne suknje Din **150, 185, 210**

Preden se odločite za nakup zimske obleke ali suknje, Vas vabimo, da si brez obveze nakupa ogledate našo veliko zalogo in se prepričate o kvaliteti blaga in o nizkih cenah.

I. S. K.

Jv. Savnik
Kranj

I. S. K.

Slaščičarna Šink

v Kranju nudi za birmo vsakovrstne torte tudi po naročilu, vsak čas sveže vsakovrstno drugo pecivo. Solidna postrežba, nizke cene!

Dostavlja tudi na dom.

Za birmo

Popravila torbic. Cene zmerne.

M. Kanduč, Kranj

dobite venčke, šopke, pajčolane, molitvenike, rožne vence, nogavice, rokavice, žensko in moško perilo, dežnike in torbice vseh vrst lastnega izdelka po najnovejši modi, dalje aktovke, nahrbtnike samo pri